

Arabikansojen ystävyssseura ry

1/2008

Kuvassa 7-vuotias Zaina Hammad. Kuva on seinäkalenterista, joka on valmistunut palestiinalaislasten kummien kansainvälisen yhteistyön tuloksena. Seinäkalenterista lisää takasivulla.

AKYS-tiedote
tammikuu 2008
Arabikansojen ystävyysseura ry

AKYS
PL 698
00101 Helsinki
www.kaapeli.fi/akys

Päätoimittaja Ilona Junka
Taitto Ari Sardar
AKYSin logo Kare Pohjavirta
Hääkuvat ja muut Nahr el
Baredin kuvat: Beit Atfal
Assumoudin kuva-arkisto.

Kirjoituksissa esiintyvät mielipiteet eivät
ole Arabikansojen ystävyysseuran virallisia
kantoja.

Kolmoishäät Nahr el Baredissa.

Sisällysluettelo

Nahr el Bared ja kaksinkertainen pakolaisuus	3
Lähi-idän herkkuja	4
Haitham ja Maiada, onnittelemme teitä	5
Toivon siemeniä, pelon siemeniä: 40 vuotta miehitystä palestiinalaisalueilla	6
AKYSin pohjoisin kummi	8
Kielen kääntämisen vaikeudesta	9
Rauhaa päälle maan	10
Sahar haluaa diabeteslääkäriksi	11
Leiri Gazassa	12
Länsi tukee miehitystä ja tyranniaa Lähi-idässä	13
Jerusalem – kenen kartalla?	14
Kriittistä analyysiä Israelin ulko- ja turvallisuuspolitiikasta	15
Yhteydenottokortti	17
Ota yhteyttä	19
Seinäkalenteri kummilapsista lahjaksi tai omalle seinälle	20

Nahr el Bared ja kaksinkertainen pakolaisuus

2000-luvulla Lähi-idän kaaos on Yhdysvaltain johtaman hyökkäyssodan takia järkyttävintä Irakissa samalla kun uhka hyökkäyksen laajenemisesta nostaa Iranin ja Syyrian kohtalot syvän huolen aiheeksi. Palestiinan kysymys on kuitenkin alueen pitkäaikaisin tragedia, ja se on synnytetty YK:n, myös Suomen, myötävaikutuksella.

Arabikansojen ystävyysseuran toiminnan juuret liittyvät pitkälti palestiinalaisten kuusikymmenvuotiseen tragediaan ja seuralla on jo yli neljännesvuosisadan ajan ollut palestiinalaisia kummilapsia Libanonissa.

Libanonin armeijan viime keväänä alkanut hyökkäys Nahr el Baredin pakolaisleiriin Pohjois-Libanonissa järkytti seuraamme poikkeuksellisen paljon – AKYSilla on Nahr el Baredissa peräti 13 kummilasta. Myös yhteistyöjärjestömme Beit Atfal Assumoudin toimitalo Nahr el Baredissa raunioitui. Samalla tuli jälleen kerran päivänvaloon palestiinalaisten täydellisen turvaton asema Libanonissa: Libanonin hallitus oli valmis tuhoamaan 40 000 asukkaan pakolaisleirin ja tappamaan viattomia siviilejä taistellakseen leiriin pesiytynyttä, leirin ulkopuolisesta väestä koostunutta terroristijoukkuetta vastaan. Libanonin armeijan hyökkäys pakolaisleiriä vastaan oli ilmoitettuun tavoitteeseen nähden rajuudessaan täysin ylimitoitettu. **Azmi Bishara**, joka on toiminut Israelin Knessetissä palestiinalaisena kansanedustajana, päivitteli paikalla käydessään, ettei edes Israel tee niin perinpohjaista tuhotyötä palestiinalaisalueilla kuin Libanonin armeija on Nahr el Baredissa saanut aikaan.

Miksi Libanonin hallitus halusi tuhota paikan niin perinpohjin ajaen sen asukkaat kaksinkertaisiksi pakolaisiksi: evakkotielle pakolaisleiristä? Selvää on, että palestiinalaisten syrjintä on libanonilaisessa yhteiskunnassa kasvanut ja Libanon on, pääosin äärioikeistolaisten voimien johdolla, alkanut kohdella palestiinalaisia entistä enemmän määrin toisen luokan kansalaisina, joilta evätään niin työmahdollisuudet kuin muutkin elämisen perusasiat. Paikalliset epäilevät lisäksi, että hyökkäystä on lietsottu, koska Nahr el Bared oli vuosien mittaan kehitty-

tynyt vilkkaaksi kauppakeskukseksi, josta libanonilaisetkin tulivat ostamaan edullisia ruokatarvikkeita, mikä polki joidenkin libanonilaisten kauppaiden etuja.

Libanonilla on oikeus katsoa, että Israelin ja YK:n tulisi ratkaista aiheuttamansa pakolaisongelma. Kuitenkin palestiinalaiset ovat syyttömiä siihen, että Israel on YK:n tuella ajanut heidät maanpakoon omasta valtiostaan eikä heillä ole muuallakaan pääsyä. Kasvava syrjintä jo kolmannen polven pakolaisia kohtaan ei ole mitenkään hyväksyttävää.

Libanon ei ollut valmis tarjoamaan Nahr el Baredista pakenneille asuttavaksi ensimmäistäkään majapaikkaa vaan pakolaiset joutuivat pääosin majoittumaan viereiseen, jo ennestään täyteen ahdettuun Beddawin palestiinalaispakolaisleiriin, sekä joidenkin yksittäisten libanonilaisten siviilien suojiin. Osa evakoista yritti majoittua libanonilaisten käyttämiin kouluihin, mutta he joutuivat paikallisten vihan kohteeksi: heitä vaadittiin asein poistumaan, vaikka heillä ei ollut mitään minne mennä.

Kesän jälkeen, kun Nahr el Baredin leiri oli lopulta tuhottu lähes viimeistä kiveä myöten, osa asukkaista sai luvan palata löyhkääviin raunioihin. Koska asunnot ovat tuhoutuneet, monet heistä vastaanottavat talven mm. pommitetuissa varastotiloissa asuen. YK tai muut arabiveljet juurikaan ole valmiit antamaan tarpeellista käytännön tukea palestiinalaisille, Libanonista puhumattakaan. Periaatteessa Libanon on luvannut auttaa jälleenrakentamisessa, mutta käytännössä tästä ei ole nähty mitään merkkejä. Sen sijaan turvattomuutta ovat lisänneet alueella räjähdelleet miinat. Asukkaat kysyvät, onko Libanonin armeija lainkaan täyttänyt antamaansa lupausta purkaa hyökkäyksen aikana leiriin kylvämänsä miinat.

Silti elämä jatkuu. Tässä lehdessä kerrotaan Nahr el Baredin ensimmäisistä häistä katastrofin jälkeen. ”Toivo ei

häviä palestiinalaisilta koskaan,” kirjoittaa ystävämme **Hanan Masri** Beit Atfal Assumoud-järjestöstä.

*Ilona Junka
puheenjohtaja*

*Beit Atfal Assumoudin
toimitalon raunio Nahr el
Baredissa*

Lähi-idän herkkuja

Basboosa

harissa, nammoura. Tällä kakulla on monta nimeä.

Kastike

- tehdään ensimmäisenä

2,5 dl vettä

2,5 dl sokeria

1 tl vaniljasokeria

Keitä näitä kattilassa lämmöllä nro 4 n. 15-20 min kunnes alkaa hieman sakenemaan. Nosta pois liedeltä sivuun jäähtymään.

Taikina:

2,5 dl sokeria

2,5 dl vehnäjauhoja

4,5 dl kookoshiutaleita

2 tl leivinjauhetta

1 tl vaniljasokeria

3 munaa

2 dl öljyä

1,5 dl maitoa

1 tl sitruunanmehua

Sekoita kuivat aineet keskenään ja lisää sitten munat, öljy, maito ja sitruunanmehu. Laita n. 24 x 30 cm vuokaan ja paista uunin keskiosassa 175 asteen lämmössä noin 25 min. Älä paista kuivaksi asti.

Kun otat pohjan pois uunista, kaada kastike välittömästi siihen päälle ja ripottele kookoshiutaleita. Kastikkeen tulee olla viileää kuuman kakun päälle, tai sitten kakun kylmää ja kastikkeen kuumaa. Eli ei samanlämpöisiä.

Valmiin kakun päälle ripotellaan vähän kookoshiutaleita.

Palestiinalainen

banaani-pähkinäkakku

200 g margariinia

2-2,5 dl sokeria

4 munaa

riipaus kanelia

2 tl vaniljasokeria

25-50 g pähkinärouhetta, esim. hasselpähkinää n. 4 dl vehnäjauhoja. Taikinan tulee jäädä löysäksi, joten aluksi kannattaa laittaa ehkä 3 dl ja katsoa miten löysäksi jää. Määrä riippuu jauhojen laadusta.

2 tl soodaa

3 tl leivinjauhetta

3-4 banaania haarukalla muussattuna

Tee kuten murotaikinakakku (eli ensin margariini+sokeri, sitten munat, sitten jauhoseos ja lopuksi muusattu banaani). Paista pitkulaisessa vuoassa 175 asteessa n. 45 min. Varo kuivumista, ja ota ulos uunista vaikka tik-kuun jäisikin aavistus kosteaa taikinaa. On näin parempaa.

Reseptit lähetti Meri Aicha

Hääateria Nahr el Baredissa.

Haitham ja Maiada, onnittelemme teitä

Haitham Hassan Taraweih ja Maiada Ibrahim Falaha päättivät viettää häänsä Nahr el Baredin leirissä kaikkialla lojuvasta sotaromusta ja rikki-näisistä taloista huolimatta. Hääparin päätös herätti sukulaisissa ja ystävis-sä suurta ihastusta. "He ovat rohkeita ja päättäväisiä. He ovat valinneet elä-män", kaikki sanoivat. Haithamin su-ku on kotoisin Akkon kaupungin lä-hellä sijaitsevasta Al-Birwan kylästä Palestiinassa. Morsian Maiadan per-he asuu Syyriassa.

"Katsokaa heitä, he ovat kääntä-neet selkensä raunioille. Heidän kas-voiltaan kuvastuu toivo. Se ei häviä palestiinalaisilta koskaan", kirjoittaa **Hanan Masri** palestiinalaisten Beit Atfal Assumoud -järjestöstä. "Pako-laisuutensa kuusikymmenvuotisen historian jokaisen katastrofin jälkeen palestiinalaiset ovat nousseet ja jatka-neet työtä ihmisarvoisen elämän puo-lesta," hän jatkaa.

Avioituminen ja perheen perusta-minen ovat keskeisiä kansalaisoike-uksia. Tätä oikeutta ei passittomalla palestiinalaisella ole. Amnesty Inter-national on kiinnittänyt huomiota il-man henkilöllisyystodistusta elävien palestiinalaispakolaisten tilanteeseen Libanonissa. Noin 3000 - 5000 pa-lestiinalaisella ei ole palestiinalaispa-kolaisten avustus- ja työjärjestö UN-RWAN, muttei myöskään Libanonin valtion myöntämää henkilöllisyys-

todista. Jos he avioituvat, ei avioliit-toa voi virallisesti rekisteröidä. Täs-sä suhteessa Haitham ja Maiada ovat onnellisessa asemassa; he ovat ole-massa myös paperilla.

Haitham ja Maiada ovat mukana raivaamassa Nahr el Baredia asuin-kelpoiseksi. He selvästi ovat antaneet siihen suuren henkisen panoksen. Kaksi muutakin pariskuntaa vihittiin samana päivänä, mutta Haithamista ja Maiadasta sanotaan "ensimmäiset Nahr el Baredissa"

Raivaustyötä riittää kaikille, jotka ovat muuttamassa niille kulmille. Ta-lojen siivous on vaikeaa. Kansalais-järjestöt kuten ranskalainen Premiere Urgence auttavat antamalla työkaluja. Raivaustyössä on suuri onnettomuus-riski eikä turvajärjestelyjä ole. YK:n pakolaisapujärjestö UNRWA desinfi-oi haisevaa ja mätänevää ympäristöä.

Keväällä 2007 alkaneen sodan evakkoja otti eniten vastaan noin vii-dentoista kilometrin päässä Nahr el Baredista sijaitseva Beddawin pako-laisleiri ja sitä ympäröivä Tripolin kaupunginosa. Tilanne siellä on syk-syn mittaan kriisiytynyt. Evakkojen majoittaminen vaikeuttaa sekä liba-nonilaisten että palestiinalaisten elä-mää. Kahdeksasta hätämajoituspaik-kana toimineesta koulusta on kuu-si saatu tyhjennetyksi asukkaista sen jälkeen kun UNRWA rakensi 3 x 5 neliömetrin tilapäisasumuksia, joissa

on ovi ja yksi ikkuna. Suuria perhei-tä on jouduttu jakamaan eri tiloihin. Saattaa olla, että perheestä osa asuu Beddawissa ja osa Nahr el Baredissa. Yhteyksien pitämistä vaikeuttaa, et-tä Nahr el Barediin pääsemiseksi tar-vitaan aina kulkulupa. Nahr el Bare-dissa ruokakaupat ovat kaukana eikä kouluja ole.

Nahr el Baredin asukkailla on pitkän rauhallisen kauden aikana kehittynyt hyvä yhteistyö ympäröivän liba-nonilaisväestön kanssa. Kriisivaihe on saattanut nämä suhteet koetukselle. Palaaminen tuhoittuihin rakennuksiin on tuottanut ikäviä yllätyksiä. Bei-rutin amerikkalaisen yliopiston opis-kelijaryhmä oli leirissä ekskursiolla. Heidän kommenttinsa olivat järkytty-neitä toisaalta leirin tuhojen vuoksi ja toisaalta siksi, että he olivat nähneet seinissä rasistisia ja rivoja komment-teja ja kuvia. Jotain seinässä olevaa Koraanin tekstiä oli ammuttu.

Palestiinalaisten keskuudessa Liba-nonissa kuulee usein sanan "arvokkuus", dignity. Inhimillisen arvokkuuden menetys on pakolaisuuden kipeimpiä puolia. Miten arvokkuutta rakennetaan? Kuten Haitham ja Maiada sen tekevät: rakastamalla toinen toisiamme, kääntämällä selkä kauhe-uksille ja katsomalla eteenpäin. Otta-kaamme heistä oppia.

Toivon siemeniä, pelon siemeniä: 40 vuotta miehitystä palestiinalaisalueilla

Valokuvanäyttely pääkaupunkiseudulla ja Tampereella

Näyttely kiertää seuraavasti:

Helsingin Sanomatalo alkaen 21.1.

Espoon kulttuurikeskus Tapiolassa helmikuussa

Helsingin Pasilan kirjasto maaliskuussa,

Espoon Ison Omenan kirjasto huhtikuussa

Vantaan LUMO toukokuussa

Tampereen pääkirjasto Metso elokuussa

Helsingin Kulttuurikeskus Caisa marraskuussa

Mukana mm. Carina Appel, Åsa Edström, Laura

Junka, Sami Kero, Petteri Kokkonen, Tapio

Kujala, Heidi Kumpulainen, Nina Loimi, Mikko

Louhivuori, Leena Saraste ja Rauli Virtanen.

Järjestäjinä Amnesty Internationalin Suomen

osasto, Kirkon Ulkomaanapu ja Psykologien

Sosiaalinen Vastuu ry.

Aamu tarkastuspisteellä / kuvaaja Nina Loimi

Oliivinpoiminta / kuvaaja Åsa Edström

Muuri / kuvaaja Heidi Kumpulainen

AKYSin pohjoisin kummi

Mikä saa Napapiirin pohjoispuolella asuvan ihmisen ottamaan omakseen palestiinalaisten murheet?

Tapasin AKYSin pohjoisimman kummin, Ivalossa asuvan **Marjo-Riitta Mattuksen**, hänen työpaikallaan, Lapin yliopiston tiloissa. Marjo-Riitta on peruskoulutukseltaan psykologi, joka opiskeluaikanaan 1970-luvulla saapui Turusta Inariin kesätöihin, rakastui Lappiin ja palasi Inariin työskentelemään psykologina. Myöhemmin pohjoisesta löytyi myös mies. Perhe kasvoi, ensin yksi tytär, sitten ennenaikaisina syntyneet kaksostytärt, joista toiselle, Linnealle, kehittyi vaikea-asteinen monivammaisuus. Vanhemmat halusivat hoitaa rakkaan lapsensa kotona, mutta lapsen vamma

muutti perheen elämän. Suurimaksi ongelmaksi nousi pakko taistella viranomaisten kanssa lapsen ja perheen oikeudesta saada kaikki kotihoidossa tarvittava tuki ja apuvälineet. Perhe jaksoi hoitaa vammautunutta lasta pitkään, mutta lopulta voimat eivät enää riittäneet ja Linnea oli annettava laitoshoitoon. Ahdistustaan purkessaan Marjo-Riitta teki väitöskirjan siitä, miten vammaisten hoito Suomessa tulisi järjestää. Samalla kasvoi solidaarisuus kaikkia maailman vähäosaisia kohtaan. Marjo-Riitta toimi aktiivisesti Lapin psykologiyhdistyksessä samoin kuin valtakunnallisessa Monikulttuuripsykologian toimikunnassa. Molemmat järjestöt olivat yhteistyössä Psykologien Sosiaalinen

Vastuu ry:n kanssa. Näissä ympyröissä Marjo-Riitta tapasi usein Palestiina-aktiiveja **Sirkku Kivistöä** ja **Kirsti Palosta**. Sirkku kertoi palestiinalaislapsista ja Marjo-Riitta lupasi ottaa palestiinalaisen kummilapsen sitten kun aika jättää hänen omasta vammaislapsestaan.

- En oikein ymmärrä sitä, että Suomeen adoptoidaan lapsia Kiinasta tai muualta maailmasta. Haluan mieluummin tukea lasta hänen omassa ympäristössään, omassa kulttuurissaan, toteaa Marjo-Riitta.

Marjo-Riitan tytär kuoli 15-vuotiaana. Vuotta myöhemmin Marjo-Riitta osallistui Monikulttuuripsykologian toimikunnan valtakunnalliseen seminaariin, jossa Sirkku Kivistö jälleen puhui palestiinalaislapsien vaikeasta tilanteesta. Silloin Marjo-Riitta muisti lupauksensa,

Marjo-Riitta Mattus

nousi seisomaan ja ilmoitti:

- Minä haluan ottaa palestiinalaisen kummilapsen!

Niin perheeseen tuli kaukolap- si, **Samer**, Beirutin Shatillan leiriltä. Samer oli syntynyt juuri niihin aikoihin, jolloin Marjo-Riitan oma lapsi kuoli. Ja hänen kaksi isoa siskoaan olivat Marjo-Riitan elossa olevien tyttärien ikäisiä. Marjo-Riitan perhe otti Samerin omakseen, sillä Samerista huolehtimisella saattoi täyttää sitä tyhjää tilaa ajankäytössä, joka Linnean kuoleman jälkeen perheelle jäi. Niinpä Marjo-Riitta on tavannut kirjoittaa Samerille yhdessä lastensa kanssa. Aina tilaisuuden tullen, kun Sirkku, Kirsti tai joku muu matkustaa Libanoniin, Marjo-Riitan tyttäret alkavat ideoida lähetettäviä pieniä lahjoja. Samerilta saadut kortit lämmittävät koko perheen mieltä.

- Psykologina tiedän, että omiin murheisiin käpertymisen sijaan on mieluummin purettava surua katso- malla eteenpäin. Siksi olen halunnut keskittyä kehittämään vammaisasi- aa Suomessa ja haluan myös olla tu- kemassa maailman vähäosaisimpia, pohtii Marjo-Riitta ja jatkaa, että va- linnan kohdistuminen juuri Palesti- nan pakolaiseen tuntui itsestään sel- vältä, sillä ”Ei voi olla oikein, että ko- konainen kansa ajetaan pakolaisuus- teen.”

Haastattelu Ilona Junka

Samer kummiperheen lähet- tämässä maripaidassa.

MERI AICHA

LAURA JUNKKA

Kielen kääntämisen vaikeudesta

Katsaus Mahmoud Mahdy Abdallahin suomalais-arabialaiseen sanakirjaan

Viime vuosina on julkaistu useampikin suomalais-arabialainen sanakirja¹. Suurin näistä on egyptiläisen **Mahmoud Mahdy Abdallahin** helmikuussa 2007 ilmestynyt aikajärjestyksessä kolmas suomi - arabia sanakirja. Sanakirjaa on sen sisältöä tuntematta rummutettu sekä suomen- että arabiankielisissä tiedotusvälineissä, mutta todellisuudessa se toimii varoittavana esimerkkinä kielen kääntämisen vaikeudesta.

Vuonna 1932 syntyneen egyptiläisen Abdallahin kerrotaan työskennelleen Helsingissä kaksi vuotta 1960-luvulla ja olleen näin ensimmäisiä täällä työskennelleitä arabidiplomaatteja. Hänellä on alempi korkeakoulututkinto 'Ain Shamsin yliopiston englannin kielen osastolta ja hän on aikoinaan osallistunut suomen kielen kurssille. Abdallah ei toisin puhu tätä rakastamaansa kieltä, mutta lukee ja ymmärtää sitä. Tällainen tieto sanakirjantekijän elävän kielen puutteellisesta hallinnasta ei ole mitenkään tavaton vaan muistuttaa useimpien länsimaisten yliopistojen orientalistien, arabian kielen ja islamin opintojen opettajien ja jopa arabian nykymurteiden tutkijain tilannetta, kun näillä ei ole millään arabian murteella tai nykyisellä kirjakielen muodolla keskusteluun tai kirjoittamiseen riittävää kielitaitoa. Eihän esimerkiksi Korääninkaan suomentaminen välttämättä merkitse sitä, että kääntäjä todella tuntisi alkukielen siten, että voisi aktiivisesti sitä puhua ja kirjoittaa ja lisäksi ääntäisi sitä aidosti.

Abdallah on kääntänyt kaksi suomalaista kirjaa arabiaksi. Hänellä on

ollut myös onni kokea joustavaa yhteistyötä vuodesta 1997 alkaen. Tuolloin suurlähettiläs Abdallah oli esitellyt sanakirjaluonnoksen ensimmäisen osan professori **Heikki Palvalle**, sittemmin sanakirjaprojektin puheenjohtajalle, valvojalle ja koordinaattorille, joka on tunnettu arabian murteiden tutkija. Käsikirjoitus vaikutti Palvan mielestä lupaavalta. Sanakirjan toimitukseen on loppuvaiheissa osallistunut kolme muuta henkilöä, kaksi suomalaista ja yksi egyptiläinen, tehtävinään viimeistellä ja yhdenmukaistaa sanakirja.

Arabian kielen opetus alkoi Suomessa Turussa jo 1700-luvun alussa, vuosina 1709-1710, jolloin professori **Abraham Alanus** piti ensimmäisen arabian kielen kurssinsa. Suomen itämaisten tieteiden ja arabian opetuksen historia on ollut siinä suhteessa puhtoa, että sitä ei ole harjoitettu suurvaltapoliittisissa tarkoituksissa niin kuin esim. Englannissa ja Ranskassa. Arabian kielen teoriassa ja käytännössä hallinneista henkilöistä tunnetaan kuuluisa **Georg August Wallin**, arabinimeltään 'Abd al-Wâli, **Jussi Aro**, Heikki Palva ja **Erkki Salonen**.

Arabian ja suomen kielestä kiinnostuneet ja niiden uutisia seuraavat ovat erityisesti Suomessa jo vuosia odottaneet tätä sanakirjaa. Kyseessä on kahden kovin erilaisen kielen ja kulttuurin sanakirja. Muistan vielä kuinka Jerusalemissa suomen ja galilealais-palestiinalaisen arabian osalta kaksikielisiksi kasvaneet lapsem-

me ponnistelivat 'metsää' ja 'lunta' tarkoittavien sanojen kanssa, jollaisia on arabian kielessä luonnollisesti vähemmän kuin suomessa.

Sanakirjojen tekemisessä on kiinnitettävä huomiota aineiston luonteeseen ja tapaan, jolla se kootaan, luokitellaan ja esitetään ja siihen, miten tietyt sanat joko sisällytetään sanakirjaan tai jätetään siitä pois, ja mihin tarkoitukseen sanakirja laaditaan ja kenelle, tehdäänkö se arabian- vai suomenkielisille vai ehkä molemmille kieliryhmille. Näemme, että tekijällä on ollut paljolti vaikeuksia ilmaista merkityksiä ja asettaa niitä järjestykseen historiallisen, loogisen, alkuperäisen tai kuvaannollisen merkityssisällön mukaan. Muistan vielä suomen kielen ilmaisun, jonka kuulin, kun tulin Suomeen ensimmäisen kerran kolmisenkymmentä vuotta sitten. Olimme silloin pienessä saaresa Itä-Suomessa ja appiukkonni lausui "Aurinko paistaa". Ymmärsin sanojen leksikaalisen merkityksen, mutta ihmettelin, miksi asia pitää noin mainita, kun kerran kaikki näkevät, että aurinko paistaa. Ilmaisun perimmäisen tarkoituksen ymmärtämiseksi olisin Pohjolassa asuttava vähintään

1) -Taisir Khalil, Uusi suomalais-arabialainen sanakirja. Pulkkinen-Khalil Erja- Liisa, Amman, 2004; 441 s., 35 000 sanaa

- Lokman Abbas, Suomi-arabia sanakirja. Lokman Abbas, Kajaani 2006; 344 s., 30 000 sanaa

- Mahmoud Mahdy Abdallah, Suomi-arabia sanakirja. Suomalaisen kirjallisuuden Seura, Helsinki 2007, 1316 s., 46 000 sanaa

- Elias Harbin Suomi-arabia-suomi sanakirja. Art House, Helsinki 2007; n. 1 000 sanaa.

Kustantajaa vailla ovat vielä dosentti Erkki Salosen kaksi jo valmista sanakirjaa, arabialais-suomalainen, n. 550 s, H. Wehren sanakirjan pohjalta, ja suomalais-arabialainen, n. 250 s.

Haseeb Shehadeh kirjojensa parissa

yksi vuosi ja koettava sen neljä selkeästi erottuvaa vuodenaikaa.

Abdallahin sanakirjan arabiankielisessä tekstissä olen havainnut järkyttävän määrän kielivirheitä. Lisäksi kirjasta on vaikea löytää hakemiansa suomen kielen sanoja, koska kieli on agglutinatiivinen, arabialainen kirjoitus on pientä kirjasinkokoa ja tukkoista eikä sanojen eri merkityksiä ole erotettu toisistaan välimerkeillä. Sanakirjassa on myös selvää toistoa ja tarpeetonta monisanaisuutta. Esimerkiksi Abdallah selittää suomen sanaa 'jääkaappi' normaalien arabiankielisten käännösvastineiden lisäksi arabiaksi määritelmällä "kaappi tai laatikko, joka on valmistettu ruoan tai juoman säilyttämiseksi kylmänä". Edelleen sanakirjassa on suomen kielen kirjoitusvirheitä.

Sanakirjassa on epätarkkuuksia esimerkiksi seuraavien suomen kielen sanojen ja sanontojen selityksissä: aggressiivinen, ahne, akka, dekaani, heinäseiväs, herkkusieni, ei kukko käskien laula, kuppi kahvia, käsipallo. Aggressiivisesta on tullut vihamielinen, taistelija ja uhkarohkea seikkailija; ahneesta sita; akasta vain vanha nainen; dekaanista arabian 'amiid, jolla on arabiaa kuitenkin laajempi merkityskenttä kuin suomen dekaanilla. Heinäseipästä on tullut Abdallahin selityksessä "vaarna tai tolppa, johonka elukka sidotaan". Herkkusienestä on tullut vain "herkullinen

sieni"; Sanonnan "ei kukko käskien laula" käännös on kirjaimellinen, kun sananlaskulle olisi luontevaa etsiä omakielistä vastinetta. Esimerkiksi palestiinanarabiassa sen merkitystä lähelle tulisi sananlasku, joka olisi kirjaimellisesti suomennettuna "Ei ole väenväkinen metsälle viedystä koirasta iloa eikä myöskään sen saaliista." Kuppi kahvia on muuttunut Abdallahin selityksissä kulhoksi viinaa, käsipallo koripalloksi ja suomalaisesta käymälästä on tullut pelkästään vedellä huuhdottava vessa. Sanakirjan

laatija näyttää karttaneen kirjaimellista kääntämistä usein missä se olisi ollut mahdollista mutta sortuneen taas toisaalla väärään tarkkuuteen.

Englantilainen runoilija, kielitieteilijä ja sanakirjantekijä **Samuel Johnson** (1709-1784) on sanonut, että jokainen kirjan kirjoittanut voi toivoa saavansa kiitosta, mutta sanakirjan laatija saa olla tyytyväinen - jos välttyy moitteilta. (Ja kielteinen palautekin suodaan vain hyvin harvoille.) Nyt ei kannata moittia ketään. Olen naista on sen sijaan kysyä, kuka tästä näin painetusta sanakirjasta hyötyy, kun se on vielä kuin tekijänsä oma koepainos? Tämän sijastahan olisi jo ollut tarjolla julkaistavaksi kaksi dosentti Erkki Salosen valmista käsikirjoitusta, arabialais-suomalainen sanakirja ja suomalais-arabialainen sanakirja. Vaikuttaa siltä, kuin oman maan profeettaa ei kunnioitettaisi täällä Pohjolassakaan. Se mikä näytti lupaavalta keväällä 1997 vaihtui toiseksi keväällä 2007.

Ylistys Hänelle, joka voi kaiken muuksi muuttaa (SubHaana mug-hayyiri l-'aHwaal!).

*Haseeb Shehadeh
Seemiläisten kielten dosentti
Helsingin yliopisto*

Rauhaa päälle maan

*Minä kiipeän korkealle vuorelle, josta katselen maailmaa,
pahuuden valtaamaa*

Vihaa, rasismia, sotia; turtuneet silmät katsovat yli maailman kuohuja.

*Minä lasken kyyhkysen lentämään
tuomaan rauhaa päälle rosoisen - ruman maan.*

Kaikki muurit vain rakkaudella pystyy murtamaan.

*Mielessäni joka päivä päästän vapaaksi kyyhkysen
vihreää oksaa nokassaan kantaen.*

Kaikkea ei muuttaa voi, mutta aina jossain laulu onnesta soi.

Minä muutan maailmaa mielessäni, sillä kaikki suuri lähtee sisältä päin.

Rakennan siltoja välille maiden, kansojen, ihmisten.

Murran polkuja läpi graniitin, läpi tumman asfaltin.

Uusi toivo aina jossakin orastaa, siemenen puuksi kasvattaa.

-Rauhan sanomaa kansoille näin julistaa.

*Anna-Maria Abe
AKYSin jäsen, Imatra*

Aurinkoinen ja elämäniloa täynnä oleva 18-vuotias diabeetikko **Sahar Abu-Rmeis** on elänyt diabeteksen kanssa viiden vuoden ajan.

– Sairauteni puhjettua painoni laski, aloin juoda paljon vettä ja käydä usein vessassa. Sitten perheeni vei minut sairaalaan, jossa minun todettiin sairastavan diabetesta, Sahar muistelee.

Diabetes muutti monia asioita Saharin elämässä.

– Aluksi jouduin muuttamaan ruokavalioni, mutta diabetes vaikutti myös ystävyssuhteisiini ja koulunkäyntiini, Sahar muistaa.

Nyt asiat ovat kuitenkin toisin. Koulussa viimeistä vuotta opiskeleva Sahar on oppinut elämään sairautensa kanssa. Diabetes ei ole estänyt Saharia elämästä.

– Diabetes on auttanut minua organisoimaan elämäni. Sairauteni ei myöskään ole estänyt minua liikkumasta.

Sahar on optimistinen tulevaisuutensa suhteen. Hänen unelmana on tulevaisuudessa opiskella lasten diabeteslääkäriksi.

– Tällä tavalla olisin lähempänä sairauttani. Sairastuessani diabetekseen olin 13-vuotias ja tarpeeksi vanha ymmärtämään sen, mitä minun elämässäni tapahtui. Useat lapset sairastuvat tautiin kuitenkin nuorempina, jolloin he eivät ymmärrä sitä, mitä heille tapahtuu. Tämän takia haluaisin työskennellä juuri lasten diabeteslääkärinä.

– Haluan todistaa koko maailmalle, että diabetespotilaat voivat tehdä kaikkea, mitä he haluavat, he voivat toteuttaa unelmiaan.

haastattelu: Sanna Pitkänen

Oheinen haastateltava, Sahar, on kuin kuka tahansa itsensä hyvin hoitava diabeetikotyttö. Erikoiseksi Saharin tekee kuitenkin se, hän on palestiinalainen ja asuu Länsirannalla Betlehemin lähellä syrjäisessä Zataran kylässä. Palestiinan perinteisellä maaseudulla saatetaan vammaisia lapsia, myös diabeetikoita, jopa hävittää ja piilotella. Saharin perhe suhtautuu tyttäreen kaikella lämmöllä, mutta heillä ei ole ollut valmiuksia opastaa tyttöä sairauden hoidossa. Saharin perhe saa niukan toimeentulon koulu- ja käymättömän taksinkuljettajaisän ansioista.

Sahar haluaa diabeteslääkäriksi

Sahar koulupuvussaan

AKYS käynnisti kaksi vuotta sitten kehitysapuprojektin, jolla tuetaan palestiinalaisten asuttaman Betlehemin diabeetikkolapsia. Projektin turvin Betlehemissä on jo muutaman vuoden ajan voitu järjestää hoitotietoa jakava kesäleiri - jotain aivan uutta sikäläisessä yhteiskunnassa. Leirillä uidaan, näytellään, leikitään ja kaiken ohessa opitaan diabeteksen hoitoa; myös äidit osallistuvat leiriohjelmaan.

Syksyllä 2006 vierailin paikan päällä ja sain ilokseni todeta, että leirillä mukana olleiden lasten ja nuorten tieto diabeteksen hoidosta oli leirin ansiosta kohentunut huomattavasti. Silti

perheissä luonnollisestikin oli suuria eroja eivätkä suinkaan kaikki diabeetikonuolet itse olleet kovin aktiivisia oman hoitonsa suhteen.

Sahar erottui joukosta yllättävänä poikkeuksena. Hän oli kyennyt täysimittaisesti omaksumaan diabetesleiriltä saamansa opin. Lisäksi hän oli ammentanut tietoa surffailemalla Betlehemin diabetesyhdistyksen tietokoneella. Niinpä Sahar valittiin tähdittämään diabetesaiheista opetusfilmiä, joka AKYSin tukiprojektin osana tehtiin palestiinalaiskoulujen käyttöön helmikuussa 2007. Opetusvideon tavoitteena on kertoa perusasioita tau-

dista ja sen hoidosta ja siten kohentaa hoitotietoa laajemminkin Palestiinan alueella sekä myös vähentää diabetetikkolapsiin ja -nuoriin kohdistuvaa syrjintää. Hankkeen toteuttivat Turun Diakonia-ammattikorkeakoulun media-opiskelijat **Sanna Pitkänen** ja **Seija Rytkönen**. Betlehemin yliopisto tuki hanketta antamalla käyttöön tarvittavia laitteita.

Filmin teon lopuksi Sanna Pitkänen haastatteli Saharia, ja tyttö ilmaisi toiveensa saada opiskella diabeteslääkäriksi ja palata Betleheemiin auttamaan lapsia. Koulujen loputtua viime kesänä Sahar pääsikin huippupistein Itä-Jerusalemiin lääketieteelliseen tiedekuntaan. Ongelmia kuitenkin riittää: Saharin isän varat eivät riitä tyttären opintojen maksamiseen, sillä pelkät yliopistomaksut kohoavat 6 000 dollariin vuodessa, mikä katkaisee opintien hyvinkin nopeasti ellei ulkopuolista apua löydy.

Saharia ja muita Palestiinan diabeetikoita voi auttaa

AKYSin tukikeräys Palestiinan lasten kesäleiriä varten jatkuu ja siihen kaivataan uusia tukijoita. Tukea voi antaa seuran tukitilin kautta: Sampo 800013-990505, keräyslupa OKU 283A. AKYS on päättänyt laajentaa keräystä siten, että tilimme kautta voi myös osallistua Saharin yliopisto-opintojen tukemiseen. Diabetekseen erikoistuneen lääkärin saaminen Betleheemiin on tärkeä pitkän tähtäimen investointi, sillä Länsirannalla on erikoislääkäreitä todella harvassa. Lisäksi Saharin onnistuminen tavoitteessaan tulee rohkaisemaan alueen muitakin tyttöjä ja vammaisia opiskelamaan. Tuen voi lähettää edellämäinitun diabetestilin kautta kirjoittamalla viestiosaan Sahar. Omat yhteystietonsa antavalle kesäleirin tukijalle tai Saharin lääkäriopintoja tukevalle toimitetaan säännöllisesti tietoja hankkeen etenemisestä. Asiasta voi kysyä sähköpostitse AKYSin nettisivujen kautta www.kaapeli.fi/akys, postitse osoitteesta Arabikansojen ystävyysseura, PL 698, 00101 Helsinki tai soittamalla allekirjoittaneelle, puh: 044 300 2039

Ilona Junka

LAURA JUNKKA

Leiri Gazassa

Laura Jungan valokuvia Gazan rannoilta

25.01.-30.03.2008 PROJEKTI-TILA
SUOMEN VALOKUVATAITEEN MUSEO, KAAPELITEHDAS, TALLBERGINKATU 1 G, HELSINKI

Ranta teki heti vaikutuksen. Se poikkesi kaikesta mitä Gazaan ja palestiinalaisiin on totuttu yhdistämään. Katselin auton ikkunasta sinistä meriä ja värikkäitä lomateltoja. Niissä lomailevat ihmiset eivät mitenkään vastanneet mielikuvia aggressiivisista palestiinalaismilitanteista. Gaza on tulvillaan tuhoa ja köyhyyttä, mutta rannalla ihmiset pitivät sisukkaasti hauskaa. Minusta se tuntui tärkeältä. Kuinka moni on nähnyt tämän puolen palestiinalaisista?

Matkustin takaisin Gazaan pari vuotta myöhemmin. Vuokrasin kesäloman ajaksi huoneen eräältä perheeltä rannan tuntumasta. Oli ihana herätä ennen auringon nousua ja aloittaa kuvaaminen silloin, kun valo oli pehmeä eikä aurinko paahtanut liian kuumasti. Keskipäivällä oli uuvuttavaa kuvata tai tehdä mitään muutakaan. Silloin rannalla oli hyvä vain levätä. Gazalaiset sanoivat usein 'mitä me tekisimme ilman rantaa', 'rannalla tunnen olevani vapaa' tai 'ilman rantaa meistä olisi tullut hulluja jo kauan sitten!' Rantaa lukuun ottamatta Gaza on täyteen rakennettu, ja koska palestiinalaisilla ei ole mahdollisuutta matkustaa alueen ulkopuolelle, se on käytännössä ainoa paikka, jossa heillä on mahdollisuus retkeillä ja viettää ulkoilmaelämää.

Ilmaisin ihailuni rannalla kuvaamilleni ihmisille. Esitin hivenen naivisti,

että minusta siellä vallalla oleva elämänilo oli osa palestiinalaisten jokapäiväistä vastarintaa. Rannalla gazalaiset kieltäytyivät alistumasta heille tarjottuun uhrin rooliin. Useimmat eivät kuitenkaan olleet vakuuttuneita tästä arviosta. Heidän mielestään kyse oli poliittisesta luovuttamisesta ja epätoivosta. Paljastui, että kaksikymmentä vuotta sitten, ensimmäisen kansannousun alettua, kukaan ei käynyt rannalla. Poliittisen optimismin vallassa palestiinalaiset päättivät luopua kaikista huvituksista siihen asti kunnes oma valtio olisi saavutettu. Tänäpäin vain harva jaksaa enää uskoa parempaan huomiseen, ja ranta on jälleen täynnä väkeä.

Vietin Gazassa kaksi kesälomaa. Kuvasin siellä viimeisen kerran vuonna 2005. Sen jälkeen en ole enää päässyt sinne. Israel on sulkenut Gazan rajat tiukasti. Sekä minä että monet palestiinalaiset ystäväni ovat saaneet lapsia, mutta me emme voi tavata toistemme jälkikasvua. Vaihdamme valokuvia sähköpostitse. On surullista seurata tilannetta sivusta, voimatta tehdä asioille mitään. Ystäväni kertovat minulle kasvavasta turvattomuudesta ja köyhyydestä. Kaikesta huolimatta ranta vetää kuitenkin ihmisiä edelleen puoleensa. Se oli täynnä myös viime kesänä.

Laura Junka

Länsi tukee miehitystä ja tyranniaa Lähi-idässä

Lähi-itää vaivaavat monet ongelmat kuten poliittinen sorto, sosiaalinen epäoikeudenmukaisuus ja laittomat miehitykset (Länsi-Sahara, Irak ja Palestiina). Valitettavasti lännen valtaeliitit ovat pikemminkin este kuin mahdollisuus näiden ongelmien suhteen. Länsi tukee monia tyrannimaisia hallituksia Lähi-idässä, kuten Saudi-Arabian, Tunisian ja Egyptin julmia ja korruptoituneita johtajia. Kansalaismielipiteellä on kuitenkin lännessä merkitystä. Saihan vahva kansalaismielipide aikaan sen, että nimekkäistä läntisistä sosialidemokraateista ainoastaan "rauhanenkelit" **Blair**, **Ahtisaari** ja Ranskan **Kouchner** tukivat Bushin hyökkäystä Irakiin.

Valitettavasti samanlaista kansalaismielipidettä ei ole ilmennyt sen politiikan suhteen, jota länsi harjoittaa Palestiinan kysymyksessä. Täten länsi - USA:n ja sen sylikoiran EU:n johdolla - on voinut jatkaa tuttuun malliin: uhrista, palestiinalaisista, on tehty konna ja Israelista on tehty uhri. Kuten tiedämme ns."rauhanprosessi" alkoi kun Oslon-sopimus allekirjoitettiin Israelin ja PLO:n välillä 13.9.1993. Miksi se kuitenkin päättyi toiseen intifadaan syksyllä 2000? Ehkä siksi, että liian moni palestiinalainen koki, että kyseessä oli - **John Pilgeriä** lainaten - aidon rauhanprosessin vastakohta. Israel kasvatti näinä vuosina laittomien siirtokuntalaistensa määrää miehityksillä alueilla lähes 150 000 henkilöllä. Silti lännen syyttävä sormi osoitti palestiinalaisia. Israelin yksipuolisesti tunnustaneesta **Yassir Arafatista** tehtiin roisto,

ei kansanmurhaaja Sharonista, jonka oma puolue vastusti palestiinalaisvaltion perustamista. Arafatin kuoltua 11.11.2004 hänen seuraajakseen valittiin tammikuussa 2005 **Mahmoud Abbas**, johon jopa Israel suhtautui myötämielisesti. Silti Israel jatkoi siirtokuntien ja apartheidmuurin rakentamista ja myös yhä useampien vain juutalaisille tarkoitettujen teiden rakentamista Länsirannalle.

Fatah ja Hamas

Kaikki tämä - sekä Fatahin oma korruptoituneisuus - johti Hamasin murskavoittoon tammikuussa 2006 pidentyissä parlamenttivaaleissa. Vaalien moitteettomuudesta huolimatta länsi ryhtyi laajamittaisiin taloudellisiin ja poliittisiin pakotteisiin uutta hallintoa kohtaan. Verukkeena käytettiin sitä, että Hamas ei ole tunnustanut Israelia. **Benjamin Netanyahu**n suur-israelilaiseen Likudiin - joka vastustaa kahden valtion mallia paljon jyrkemmin kuin Hamas - länsi sen sijaan ylläpitää sydämellisiä suhteita.

Kun Hamas ja Fatah perustivat yhteishallituksen maaliskuussa 2007, hallitusohjelmaan kirjattiin, että uusi hallitus kunnioittaa kaikkia palestiinalaishallinnon aiemmin solmimia kansainvälisiä sopimuksia. Siis myös Israelin kanssa solmittua Oslon sopimusta. EU:n ulkopuolella oleva Norja tunnusti uuden hallituksen. EU sen sijaan jatkoi USA:n rintamassa palestiinalaisten eristämistä, mikä johti hallituksen kaatumiseen alkukesästä. Hamas otti jo vaaleissa voittamansa vallan Gazassa, kun taas vaalit sekä Gazassa että Länsirannalla hävinnyt

Fatah kaappasi vallan Länsirannalla. Tämän jälkeen Gazan eristäminen on Israelin, USA:n ja EU:n puolelta vain kiristynyt.

Länsirannalla Israel jatkaa yhä vanhaa laajentamispolitiikkaansa ja takavarikoi palestiinalaisviljelijöiden maita. Ruotsin Punaisen Ristin pääsihteeri **Christer Zettergrenin** mukaan yhä useampi palestiinalaisnainen menettää lapsensa, tai peräti kuolee, kun hän matkalla synnytyssairaalaan juuttuu israelilaisten tiesulkuun. Ja samalla kun länsi ei pane tikkua ristiin Israelin painostamiseksi, se painostaa presidentti Abbasia järjestämään seuraavat vaalit ilman Hamasia. Rauhan ja demokratian kannalta tulevaisuus Palestiinassa valitettavasti näyttää kaikkea muuta kuin hyvältä.

Jerusalem – kenen kartalla?

Jo toisen maailmansodan jälkeisessä aluejakosuunnitelmassaan YK määrittänyt Jerusalemin statuksen kansainväliseen valvontaan jääväksi jaetuksi kaupungiksi – rauhan tähden.

Kuusi vuosikymmentä myöhemmin rauhaa odotetaan yhä Jerusalemissa, ja kaupungin asema nousee erääksi agendan avainkysymyksistä neuvoteltaessa jälleen kerran mahdollisuudesta perustaa vihdoinkin itsenäinen, alueellisesti yhtenäinen ja elinkelpoinen Palestiinan valtio.

”Myytti ikuisesta ja jakamattomasta Jerusalemistä, Israelin pääkaupungista”, syntyi vasta vuoden 1967 kesäkuun sodassa Israelin miehitettyä kaupungin ja liitettyä sen alueeseensa edellä mainituin julistuksin. Sionistiprovokaatio oli nopeaa ja harkitun törkeää; Al-Aqsa’n moskeijan läntisen portin avaimet takavarikoitiin (ne ovat edelleen väärissä käsissä) ja perjantain keskipäivän rukoukset kiellettiin – ensi kertaa sitten Salah ed-Din’in valloitetun kaupungin 1100-luvulla. Laittomuudet jatkuivat heti juutalaisväestön asuttamisen käynnistämällä, jolloin Vanhasta Kaupungista tuhottiin satoja palestiinalaisten koteja sionistien kaavoituksen tieltä. Heinäkuun neljäntenä 1967, Israelille langettamassaan päätöslauselmassa n:o 2253, YK:n yleiskokous määräsi Israelin ”kumoamaan kaikki toteutetut toimenpiteet (ja) pidättäytymään (heti) kaikista toimista, jotka voisivat muuttaa Jerusalemin statusta.”

Israel ei ole tätäkään YK:n päätöslauselmaa noudattanut.

Laittomat siirtokunnat miehityksessä Jerusalemissa ja sen ympäristössä ovat saaneet jatkaa olemassaoloaan ja laajeta kansainvälisestä laista huolimatta – jopa USA:n ajoittaiset kehotukset edes jäädyttää lisärakentaminen ovat olleet turhia. Kaikki Israelin miehittämälleen Länsirannalle rakentamat 121 juutalaista siirtokun-

taa ovat yksiselitteisesti ja kiistatta laittomia; v. 2003 solmittu tiekartta-rahansuunnitelma velvoittaa Israelin pidättäytymään kaikista siirtokuntien laajentamiseen tähtäävistä toimituksista. Silti v. 2006 Israel rakensi Länsirannalle 543 uutta asutusyksikköä ja pyysi rakennustarjoukset 864:stä.

Institutionaalinen maananastus kiihtyy; lokakuussa 2007 paljastui Itä-Jerusalemia ja samalla perustetun Palestiinan valtion elinkelpoisuutta varjostava kauhukuva kaikineen – koko Länsirantaa kuristava laitton eristysmuuri yhdessä rakennettavan Jerusalemin ”ohitustien” kanssa ryöstävät 110 hehtaaria palestiinalaismaata, jolloin mahdollistuu kaiken kaikkiaan 61 neliökilometrin liittämisen Israeliin. Suurin laittomista siirtokunnista, 30 000:n asukkaan Maaleh Adumim, on jo nyt lähes 90-prosenttisesti rakennettu yksityisiltä palestiinalaisomistajilta varastetulle maaperälle. Siirtokunnan pormestari **Benny Kashriel** kiistää tielinjauksella sekä 3500:n asutusyksikön laajennuksen mahdollistamalla maananastuksella kaupungin viimeiseltä itäpuoleiselta rakentamattomalta kaistalta olevan yhteyttä keskenään.

Israelin apartheid-järjestelmä on läsnä kaikkialla Jerusalemissakin; jo aiemmin raideliikenteellinen reittiratkaisu osoitti palestiinalaisten syrjinnän jatkuvan myös kaupunkiin rakenteilla olevassa joukkoliikenneprojektissa. Lopullinen erottelu toteutuu Jerusalemin ohitustien linjauksessa, palestiinalaiset kun eivät pääse yhdestäkään liittymästä kaupunkiinsa.

Ratkaisua on perusteltu palestiinalaisten aiemmin matkanteos- saan kohtaamalla hidasteilla, jotka nyt poistuisivat checkpoint’ien myötä – ”turvallisuudestahan” huolehtii tästä ”vain palestiinalaiset”-ajokaistan Jerusalemissa

eristävä 8 metriä korkea teräsbetonimuuri. YK huomauttaa hiljan julkaisemassaan raportissa Länsirannan tieverkoston muotoutuvan yhä separatistisemmaksi, kun jo noin 1660 km tiestöstä on ”vain juutalaisille”, palestiinalaisten esteettömän kulun ollessa mahdotonta kiertelevien sekundääriteiden ja niiden lukemattomien tarkastuspisteiden vuoksi. Palestiinalaisten asianajajana Israelin eri oikeusasteissa toimivan israelilaislakimies **Shlomo Lecker’in** mukaan muurin oheistuotteena syntynyt tiesuunnitelma uhkaa valmistuessaan pirstoa Länsirannan – samoin vakuuttaa palestiinalaishallinnon neuvotte- lija **Ahmed Qureia**, joka varoittaa Palestiinan valtion ja konfliktin rauhanomaisen ratkaisun synnyin olevan vaakalaudalla.

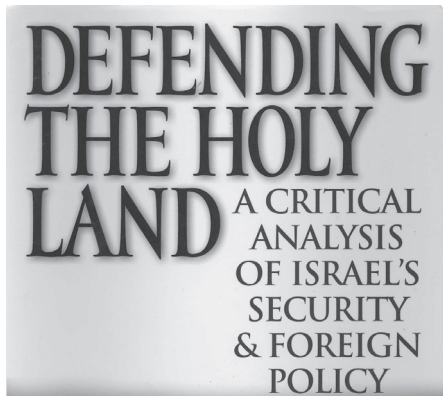
Sionistisen propagandakoneiston mahti on toistaiseksi riittänyt kaiken muun ohella rummuttamaan Jerusale- mia pääkaupunkinaan. YK:n päätös- lauselmaa vastaan rikkovaa väitettä levitetään tietoisesti. Vähättelijät tarkistakoot disinformaation leviämisen Suomessa aluksi HS:n nettisi- vustosta, eri kustantamoiden oppi- ja tietoteoksista tai vaikkapa Akateemi- sen Kirjakaupan ja Karttakeskuksen tuotteistosta; rikollinen väittäjä on saastuttanut laajalti. Al-Quds Al-Sharif, Vanha Kaupunki, Itä-Jerusalem, on silti edelleen laittomasti miehitetty – jo neljäntäkymmenettä vuotta.

Kare Pohjavirta

Kriittistä analyysiä Israelin ulko- ja turvallisuuspolitiikasta

Katsaus israelilaisen Zeev Maozin teokseen

Palestiinalaisten intifadan ja viime vuoden Israelin/Libanonin sodan aikana maailmalla tuomittiin laajasti Israelin suhteeton ja vastuuton voimankäyttö, joka kylvi tuhoa ja kuolemaa sotatoimiin osallistumattomien siviilien joukossa. Israelin sotahistoriassa pyrkimys vihollisen murskaamiseen ylimitoitettulla voimankäytöllä ei ole mitään uutta. Uutta on sen sijaan ollut se, että Israel on jatkanut oppinsa soveltamista myös konflikteissa, joissa vastapuolena eivät ole olleet armeijat ja joissa se väistämättä johtaa mittaviin siviiliuhreihin. Oppi ei myöskään ole johtanut haluttuihin tuloksiin, kuten intifadan sitkeys ja Libanonin sota osoittivat. Toisen intifadan tapahtumat ja kahden israelilaissotilaan sieppauksesta seurannut puolen Libanonin tuhoaminen osoittavat Israelin vain tulleen entistä valmiimmaksi sokean väkivallan käyttöön sellaisissakin tilanteissa, joissa se on ollut täysin ylivoimainen eikä sen olemassaolo ole ollut mitenkään uhattuna.

Israelilaissyntyinen Kalifornian yliopiston politiikkatieteen professori **Zeev Maoz** on kirjoittanut kriittisen analyysin Israelin turvallisuus- ja ulkopoliitikasta¹. Teos keskittyy pääasiassa Israeliin, mutta se sisältää sellaisen määrän silmiä aukaisevia tietoja ja analyyseja Israelin politiikasta, että sen lukeminen lisää huomattavasti Lähi-idän lähihistorian ja Israelin politiikan tuntemusta. Vastaava kokonaisvaltainen analyysi, joka täydentäisi teoksen näkökulmaa käsittelemällä arabivaltioiden ja –hallitusten politiikkaa ja niiden tekemiä virheitä ja petoksia, odottaa vielä tekijäänsä.

Israelissa ja laajasti muuallakin valitsevien käsitysten mukaan Israel on aina tarjonnut naapureilleen rauhankättä, mutta nämä ovat vihanpidossaan hylänneet sen ja hyökänneet toistuvasti Israelin kimppuun. Israelin käymät sodat ovat kuitenkin olleet menestyksellisiä ja tuottaneet sille strategisia etuja. Teoksessa kiistetään molemmat käsitykset ja esitetään, että Israel on aina ollut joko suoraan sodan aloittaja tai sen virhearviot, ylimielinen aseenkalistelumentaliteetti tai suoranainen älyttömyys ovat johtaneet niihin. Ylenmääräinen voimankäyttö ei ole lisännyt turvallisuutta, ja useimmiten diplomatialla olisi saavutettu myös Israelin kannalta parempia tuloksia kuin käydyillä sodilla.

Israelin kansallisen turvallisuuspolitiikan peruseriaatteet luotiin 1940-50-lukujen vaihteessa. Niiden mukaan ympäröivä arabimaailma on perimmiltään vihamielinen Israelia kohtaan ja tilaisuuden tullessa tuhoaisi sen. Israel ei voi luottaa kansainvälisen yhteisön tukeen. Israelin maantiede, ensi sijassa sen kapea keskikohta, on pääasiallisimpana esteenä sen taistelukyvyille. Voittamalla

kaikki sotilaalliset yhteenotot Israel saa lopulta arabimaat vakuuttuneiksi siitä, että niille on edullisempaa hyväksyä Israelin olemassaolo ja tehdä rauha sen kanssa. Tätä varten Israelin sotavoimien on oltava laadullisesti parempien kuin vastustajien ja sen on kyettävä mobilisoimaan koko väestönsä. Sillä ei ole varaa käydä puolustusotia, vaan sen on tehtävä lyhyitä, äärimmäistä voimaa käyttäviä offensiivisia sotaretkiä, joilla on oltava suurvallan tuki ja jotka päättyvät nopeasti ratkaiseviin tuloksiin. Näin aikaan saatava kasautuva pelotusvaikutus estää vihollisia hyökkäämästä. Äärimmäisenä pelotteena käytetään vihjauksia ydinaseen käytön mahdollisuudesta. Yhdeksi kansallisen turvallisuuden tukipilariksi ovat lisäksi muodostuneet vallattujen alueiden siirtokunnat, jotka myös tulevat määrittelemään Israelin lopulliset rajat.

Israelin sodat

Maoz käy läpi kaikki Israelin itsenäisyyden ajan konfliktit naapuriensa kanssa vuosien 1982-2000 Libanonin sotaan saakka asettaen Israelin valtio- ja sodanjohdon toiminnan kriittiseen analyysiin.

Vuoden 1956 Siinain sota Egyptin kanssa alkoi Israelin provosoimattomalla hyökkäyksellä, jolla Englannin ja Ranskan kanssa laaditun suunnitelman mukaisesti pyrittiin Nasserin hallinnon kaatamiseen ja Egyptin kansallistaman Suezin kanavan palauttamiseen Englannin ja Ranskan hallintaan. Vallitseva selityksen mukaan Israelin strategisessa johdossa nähtiin tarpeelliseksi tehdä ennalta ehkäisevä isku, jolla tuhottaisiin Egyptin armeija ja sen Neuvostoliitosta saamat asejärjestelmät ja näin estettäisiin tuleva, vaarallisempi yhteenotto, sekä turvat-

1) Zeev Maoz: *Defending the Holy Land, A Critical Analysis of Israel's Security & Foreign Policy*. The University of Michigan Press, Ann Arbor, 2006

taisiin Israelin merenkulku Punaisella merellä ja lopetettaisiin arabitaitelijoiden iskut Israelin alueelle. Maozin mukaan nämä eivät kuitenkaan olleet sodan aloittamisen todelliset syyt, vaan Israelin johto oli hakenut veruketta sodalle jo 50-luvun alusta. Egyptiin hyökättiin, koska sen kasvavan sotilasmahdin ja nasserismin laajenemisen nähtiin olevan suurin este perimmäiselle tavoitteelle, joka oli vuoden 1948 rajan "oikaiseminen" valtaamalla Jordanian hallinnassa oleva Länsiranta. Sota loppui Englannin ja Ranskan kannalta fiaskoon. Israel sai sotilaallisen voiton, mutta tuli arabien silmissä leimatuksi suurvaltojen kolonialististen suunnitelmien etujoukoksi alueella. Päinvastoin kuin oli ollut tarkoitus, Nasser selvisi sodasta poliittisesti entistä vahvempaan. Israelin alueellinen turvallisuus ei parantunut, vaan huononi.

Vuoden 1967 kuuden päivän sodan aloittamista, jossa Israel tuhosi yllätysiskuilla Jordanian, Syyrian ja Egyptin ilmavoimat kentilleen ja valtasi Siinain, Länsirannan ja Golanin, on pidetty välttämättömänä Israelin olemassaoloon arabimaiden taholta kohdistuneen uhan torjumiseksi ennalta. Maozin mukaan tällaista uhkaa ei kuitenkaan ollut eikä millään osapuolella ollut tarkoituksena aloittaa sotaa, vaan tilanteeseen ajauduttiin virhearvioiden, osapuolten keskinäisen epäluulon kasvun ja välien huonontumisen myötä. Suurimpana syynä tähän Maoz pitää Israelin lukuisia Syyriaan kohdistamia provokaatioita ja sen asevoimien johdossa vallinnutta pidäkkeettömyyttä ja seikkailunhalua. Ilmiömäisen hyvin mennyt sota toi Israelille suuria alueita ja teki Yhdysvalloista Israelin tärkeimmän liittolaisen ja asetoimittajan, mutta samalla sen tulos pahensi alueellista konfliktia ja kasvatti Israelin vastustajien päättäväisyyttä revanssiin. Israelin uhkakuvat eivät vähentyneet, vaan päinvastoin kasvoivat, ja sotilasmenot kasvoivat huomattavasti seuraavina vuosina.

Vuoden 1967 sotaa seurasikin Suezin alueella käyty niin sanottu vuosien 1969-70 nälännytyssota, jonka aloittajana oli Egypti ja jonka motiivina pidetään Egyptin halua painos-

taa Israelia vetäytymään sen miehitykseltä alueilta ja valmistaa Egyptin armeijaa seuraavaan yhteenottoon. Sotaa edelsi arabimaiden Khartumin "kolmen ein" konferenssi, jossa kiellettiin rauhasta Israelin kanssa. Sodan syttymistä edesauttoivat Israelin provokatiiviset ja röyhkeät häirintätoimet, ja sitä eskaloivat Israelin päätökset kiihdyttää sotaa ja sen Egyptin pienimuotoisiin operaatioihin verrattuna suhteeton voimankäyttö, kuten syvälle Egyptin alueelle tehdyt tuhoiset pommituslennot.

Vuoden 1973 Jom Kippur-sota on tulkittu Israelin puolustussodaksi, missä se joutui valmistautumattomana Syyrian ja Egyptin yllätyshyökkäyksen kohteeksi. Kasvava määrä tutkimustietoa kuitenkin osoittaa, että koko sota oltaisiin voitu välttää diplomatialla ja että Israel kantaa päävastuun tästä virheestä. Tämän lisäksi Israel epäonnistui sodan ennakoimisessa 1967 sodan luoman sotilaallisen ylimielisyyden vaikutuksesta ja koska sen tiedustelu ei osannut ottaa huomioon Syyrian ja Egyptin poliittista päättäväisyyttä palauttaa 1967 edeltävä tilanne. Niiden tavoitteetkin rajoituivat vain Golanin ja Siinain takaisinvaltaamiseen. Israel sai suurin tappion sodan kääntymään voitokseen. Maozin mukaan se sai kiittää tästä paljon enemmän vastustajien johdon virheitä ja Yhdysvaltain aseapua kuin omaa sodanjohtoaan ja sotilaallista kyvykkyyttään. Tässä sodassa Israel aseisti ydinohjuksensa kahdessa tilanteessa. Sodan jälkeen se nopeutti kaiken tyyppisten ydinaseiden tuotantoa. Israelin kansanvälinen asema heikkeni ja riippuvuus Yhdysvaltojen tuesta syveni.

Hyökkäys Libanoniin 1981, joka johti Israelin juuttumiseen sinne 18 vuodeksi, oli puhtaasti Israelin aggressio. Sen mahdollistivat Maozin sanoin "aggressiivisen juonen ilmentyminen Israelin johdon tiettyjen elementtien taholta sekä mitä suurin tyyperyys, väärinarviointi ja epäpätevyys Israelin poliittisen johdon muissa osissa ja Israelin yhteiskunnallisissa ja poliittisissa instituutioissa". Maoz kiistää teesin, jonka mukaan Libanonissa ja Syyriassa menossa olevista prosesseista Israelille aiheutuvaa tur-

vallisuusongelmaa ei olisi voitu ratkaista ilman voimankäyttöä. Sodassa ei ollut kyse Libanonista, vaan **Ariel Sharon** ja **Menahem Begin** veivät Israelin hyökkäyssotaan, joka oli osa suurta suunnitelmaa vakiinnuttaa Länsirannan ja Gazan miehitys ja lopettaa palestiinalaisten toiveet omasta valtiosta tuhoamalla PLO. Tähän ennennäkemättömän röyhkeään ja riskialttiiseen suunnitelmaan kuului myös saattaa Libanonissa valtaan kristittyjen johtama hallitus, joka ajaisi Syyrian maasta ja tekisi Israelin kanssa liittolaissopimuksen. Syyria ja PLO eivät kumpikaan olleet Libanonissa Israelille mikään strateginen eikä edes paikallinen turvallisuushuoli, vaan pääasiassa Israelin ja Mossadin tukemien kristittyjen falangistien toimet eskaloivat tapahtumia rajalla. Syyria saatiin vedetyksi yhteenottoon viemällä Israelin joukot Beirutin-Damaskuksen valtatieä kohti. Israelille suurta poliittista ja moraalista vahinkoa aiheuttanut sota päättyi selvään tappioon sen tultua pakotetuksi vetäytymään vuonna 2000, ja sen seurauksena Israel sai uuden, leppymättömän vihollisen, Hizbollahin.

"Rajoitetun voiman rajaton käyttö"

Olemassaolonsa jokaisena vuotena yhtä lukuun ottamatta Israel, jos ei ole ollut varsinaisessa sodassa, on uhannut, osoittanut tai käyttänyt rajoitettua voimaa johonkin naapuriinsa. Israelissa tätä on pidetty onnistuneena politiikkana, jolla on saatu pelotusvaikutus arabeihin ja jolla on osoitettu Israelin tuhoamisyritysten ja terrorihyökkäysten turhuus. Maozin mukaan tällä "rajoitetun voiman rajattomalla käytöllä" on ollut paljon laajempiakin tavoitteita. Uhkakuvia ja "säästöliekillä" pidettyjä konflikteja on tarvittu monitaustaisen ja sosiaalisesti polarisoituneen yhteiskunnan yhdistämiseen. Jatkuva voiman käyttö on toiminut välineenä militaristisen hengen nostattamiseksi yhteiskunnassa. Sitä on tarvittu antamaan armeijalle harjoitusmahdollisuuksia sotien välillä. Tämänkin strategian perustana ovat olleet suhteettoman voimakkaat vastaiskut provokaatioihin. Upseereilla on ollut tärkeä rooli ajetta-

essa tätä politiikkaa, joka on johtanut koko Israelin historiaa leimanneeseen kohtalokkaaseen väkivallan ja vasta-väkivallan kierteeseen.

Maoz kiistää, että rajoitetuilla soti-laallisilla operaatioilla olisi ollut ta-voiteltu pelotevaikutus ainakaan va-pautusliikkeisiin ja guerillataistelijoihin. Voimankäytöllä ja kostoiskuilla ei ole kyetty hillitsemään palestiina-laisten iskuja intifadoissa eikä Hiz-bollahin operaatioita. Maozin mu-kaan pelkkä sotilaallinen politiikka, johon ei liity keinoja vähentää vas-tustajan motivaatiota väkivallan käyt-töön eikä anna rauhanomaisen vasta-rinnan vaihtoehtoja, ei voi onnistua lyhyellä eikä pitkällä tähtäimellä.

Rajoitettuja sotilasoperaatiota on joissakin tapauksissa käytetty tie-toisestikin konfliktien kiihdyttämi-seksi. Strategia ei ole onnistunut sil-loinkaan, kun sillä on pyritty pelot-teeseen, vaan Israelin rajoitettu voi-mankäyttö on toiminut kaikkiin sotiin johtaneiden eskalaatioprosessien yti-menä, Jom Kippur-sotaa lukuun otta-matta.

Hyödytön ja vahingollinen ydinase
Israelin ydinaseiden osalta Maoz ha-luaa kumota yleisen näkemyksen, et-tä Israelin ydiniskukyvyn ja sen peit-telemisen yhdistelmän politiikka olisi ollut menestys, jolla on kyetty ehkäi-semään yhdistyneiden arabien totaali-

nen hyökkäys ja pakotettu heidän so-tasuunnitelmansa pysymään rajoite-tuissa tavoitteissa.

Mitään osoituksia tällaisen totaali-sen hyökkäyksen valmisteluista ei ole voitu löytää. Toisaalta ydinpelotteen ei ole voitu osoittaa estäneen arabi-en hyökkäystä 1973 eikä ohjusisku-ja Persianlahden sodassa 1991, eikä sillä ole ollut juuri mitään tekemistä arabien halukkuuden kanssa rauhasta neuvottelemiseen.

Tuomiopäivän skenaariot, joiden vallitessa päätös hankkia ydinase teh-tiin, perustuivat arabijohtajien ja ara-bimaiden eliittien retoriikan tulkin-taan eikä strategisten realiteettien analyysiin. 1950-60-luvuilla, jolloin ydinasepäättös on tehty, arabimaa-ilma oli hajanainen ja sen sotilaalli-nen varustautuminen marginaalista, ja tavanomaisen aseistuksenkin osal-ta vaaka alkoi painua yhä enemmän Israelin eduksi.

Se, mitä ydinase sai aikaan, oli kil-pavarustelun kiihtyminen sekä kon-ventionaalisessa että ei-konventio-naalisessa aseistuksessa. Arabimaat pyrkivät kompensoimaan Israelin ydinteknologista ylivoimaa lisäämäl-lä tavanomaista aseistusta ja kehittä-mällä kemiallisia ja biologisia aseita. Tämä puolestaan johti Israelin reagoi-maan kasvattamalla konventionaalista iskukykyä ja lisäämään panostustaan myös ei-konventionaaliseen aseistuk-

seen. Analysoimalla mielenkiintoisel-la tavalla Egyptin, Israelin ja Syyrian sotilasmenotilastoja Maoz vahvistaa väitettä, että ilman Israelin ydinasetta maiden ja erityisesti Israelin sotilas-menojen kasvu ja myös armeijan ko-ko olisivat voineen olla huomattavasti pienemmät. Maoz kumooa israelilais-ten tutkijoiden väitteen, että Israelin ydinaseella ei olisi ollut mitään vai-kutusta Irakin ja Iranin ydinohjelmien syntyyn. Todisteiden mukaan Israelin ydinase koettiin näissä muissa uhak-si ja jatkuvaksi nöyryytykseksi. Syy, miksi ydinohjelman aloittivat Irak ja Iran eivätkä Israelin lähinaapurit, oli yksinkertaisesti se, että Irakilla ja Ira-nilla oli siihen varaa. (Kehityksen tä-hänastisena huipennuksena saamme nyt todistaa seurauksia Irakin valtaa-misesta, mikä voitiin tehdä joukko-tuhoasesyytösten varjolla, ja Yhdys-valtojen ennätyksellisiä asetoimituk-sia sekä Israelille että arabiliittolaisil-leen, kirjoittajan huomautus.)

Maoz arvioi Israelin ydinaseiseik-kailun aloittamisen jälkeen sen it-sensä turvallisuusriskien kasvaneen ja monimutkaistuneen. Hän pitää Is-raelin koko pelotologiikkaa vääris-tyneenä. Vastustajatkin ymmärtävät, että ydinaseella Israel voi tehdä vain fyysisen tai poliittisen itsemurhan. Maozin mielestä Israelin pitäisi luo-pua ydinaseesta, mutta osana yleistä aseidenriisuntaprosessia Lähi-idässä,

Yhteydenottokortti

☐ Haluan liittyä Arabikansojen ystävyysseuraan

☐ Ilmoitan muuttuneet yhteystietoni

Nimi _____

Osoite _____

Sähköposti _____

Puh _____

☐ Haluan tietoa AKYS:ista

☐ Haluan AKYS:in sähköpostilistalle,
jossa tiedotetaan ajankohtaisista asioista.

☐ Haluan tietoa kummitoiminnasta

jonka aloittamisessa Israelin kaukonäköisellä politiikalla voisi olla merkittävä osa.

Sekaantuminen arabimaiden sisäisiin asioihin

Israelin puolustuspolitiikkaan on kuulunut myös pyrkimys vaikuttaa arabimaiden ja palestiinalaisten sisäisiin asioihin. Nämä operaatiot ovat yleensä alkaneet julkisuudelta piilossa eri tiedusteluelinten vetäminä ja ne ovat jatkuneet 1950-luvun Egyptistä palestiinalaisten vaaleihin.

Tällaiset operaatiot ovat perustuneet olettamukselle, että Israelin turvallisuus paranee, kun arabimaailma on heikko ja hajanainen, ja kun arabimaat tulevat sisäisesti epävakaimiksi tai "oikeat" elementit tulevat niissä valtaan. Maozin mukaan Israelin yritykset manipuloida arabimaiden ja palestiinalaisten politiikkaa on ollut pitkä toistuvien onnettomuuksien tarina. Tunnetuimpia esimerkkejä ovat yritys saada Jordanian-mieliset ehdokkaat valtaan palestiinalaisten kunnallisvaaleissa ja yritys heikentää PLO:ta Hamasia tukemalla. Molemmissa tapauksissa tulokset olivat täysin Israelin tavoitteiden vastaiset. Hizbollahin muotoutuminen oli shiiojen suora reaktio poliittiseen manipulointiin, jossa Israel yritti saada aikaan kristittyjen dominoiman järjes-

tyksen Etelä-Libanonissa.

Menetetty tilaisuudet

Israelin rauhanpolitiikan analyysi paljastaa Maozin mukaan sen merkittävimmän aspektin, Israelin vastahakoisen ja riskejä kaihtavan suhtautumisen rauhaan. "Menetettyjen tilaisuuksien" analyysi osoittaa, että lopulta solmittuja rauhansopimuksia edeltävät konfliktit olisivat voineet olla paljon lyhyempiä ja niistä aiheutuneet kustannukset ja henki- en menetykset vähäisempiä. Tehdyt- kin sopimukset ovat aina syntyneet vastapuolen tai kolmannen osapuolen aloitteesta. Tässä suhteessa Israel ei ole ollut yksin, vaan myös arabit ovat osoittaneet samanlaista vastahakoisuutta, lyhytnäköisyyttä ja joustamattomuutta.

Israelilaisten ajattelua hallitseva piiritysmentaliteetti ja toisaalta ylimielisyyden politiikka selittävät pitkälle Israelin liipasinherkkyyden konflikteissa ja vastahakoisuuden ja äärimmäisen riskien välttämisen rauhanteossa. Arabien ollessa vahvoja Israel ei voi osoittaa heikkoutta myönnytyksillä, ja arabien ollessa heikkoja ei ole mitään syytä myönnytyksiin.

Israelin politiikan muotoutumista on aina hallinnut keskitetty ja itseään ruokkiva turvallisuusyhteisö. Tosiasiallinen Israeliin kohdistunut

uhka on ollut paljon vähemmän vakava ja aktuaalinen kuin se on antanut kansalaisten ymmärtää. Tiedusteluelinten ja armeijan dominoiva vaikutus tekee mahdolliseksi strategisten virheiden peittelyn sekä estää niiden toiminnan kriittisen arvioimisen ja aikaansaatuja tuhoja ja ihmisoikeusrikkomusten käsittelyn. Konfliktien ratkaisuyrityksissä itse ennakolta asetetut ehdottomat rajat ovat estäneet ratkaisujen tekemisen, joihin on kuitenkin päädytty ennen pitkää, kun aseisiin takertumisen hinta on noussut liian korkeaksi. Tyypillisesti vastapuolen epäluuloja ovat kasvattaneet ja esteitä joustavammalle politiikalle asettaneet Israelin asevoimien johdon maksimaaliset suunnitelmat Israelin turvaamiseksi, kuten tarpeeton miehitysjoukkojen pito Länsirannalla Arafatin kanssa käytyjen Oslon neuvottelujen aikana.

Maozin mukaan tällaisen politiikan kustannukset ovat olleet suunnattomat ja sen olisi muututtava perusteellisesti. Palestiinalaisalueista hän toteaa Israelin poliitikkojen ja yleisön pitkän aikaa jakaneen kvasi-uskonollisen käsityksen, että ne parantavat Israelin turvallisuutta. Sitten on yhä laajemmin tultu vakuuttuneiksi siitä, että miehitys huonontaa sitä ja korruptoi Israelin yhteiskuntaa ja sen arvoja (Juutalaisten "raamatullisen

Palautus:

**Arabikansojen ystävyysseura
PL 698
00101 Helsinki**

postimerkki

omistusoikeuden” ontouden paljastaa viimeistään tieteellinen Raamattu-tutkimus, mistä hyvä yhteenveto on **Finkelsteinin** ja **Silbermanin** teos².)

Jatkuvan konfliktin hinta

Maoz puuttuu myös siihen paradoksiin, että kaikista kirjassa esitetyistä virheistä ja fiaskoista, resurssien kulluttamisesta turvallisuusasioihin ja ilmeisen itsetuhoiselta vaikuttavasta politiikasta huolimatta Israel on ilmiömäisen menestyksellisesti pystynyt rakentamaan kehittyneen talouden ja yhteiskunnan, joka on kyennyt huippusaavutuksiin monilla aloilla. Konflikti on vaikuttanut Israeliin ja arabimaihin päinvastaisella tavalla. Israel on kyennyt käyttämään suurennettuja uhkakuvia ja yhteiskunnan militarisointia sen mobilisointiseksi sosiaaliseen, taloudelliseen ja poliittiseen kehittämiseen. Arabimaiden johtajat taas eivät ole koskaan oikeasti pyrkineetkään Israelin tuhoamiseen, mutta ovat itse asiassa käyttäneet viharetoriikkaa ja vihamielisyyttä maidensa takapajuisuuden, alikehittyneisyyden ja poliittisen taantumisen syventämiseen. Konflikti ei Maozin mukaan ole arabimaiden ongelmien syy, mutta sitä on käytetty tekosyynä asioiden onnettomaan tilaan ja peittelemään todellisia alikehitystekijöitä, joista määräävimpiä ovat maiden poliittiset järjestelmät.

Näin Israel ei ole koskaan joutunut kohtaamaan todellista haastetta arabimaiden taholta, jotka todella halutesaan olisivat voineet asettaa sen kestämättömään tilanteeseen. Israelin samanaikaisen sotilaallisen seikkailupolitiikan ja taloudellisen kehityksen on mahdollistanut arabimaiden johtajien järjettömyys ja pätemättömyys. Kuitenkin, kun Israelia verrataan muihin muihin samoihin aikoihin ”tuhasta nousseisiin” maihin, erityisesti Aasian niin sanottuihin tiikeritalouksiin, sen taloudellinen kehitys näyt-

täytyy korkeintaan keskinkertaisena. Pitkittynyt konflikti on epäsuorasti suurin syy siihen, että 1970-luvulta lähtien Israelin talouden kasvu on ollut kaikista OECD-maista heikointa ja sen talouden perustekijöissä on ilmennyt rapautumista.

Lähi-idästä on kirjoitettu lukemattomia historiikkeja ja analyyskejä. Maozin kirja on epäilemättä yksi avaintöksiä, joka tunkeutumalla tavanomaisten poliittisesti motivoituneiden selitysten taakse auttaa Lähi-idän politiikan keskeisen aspektin yhden puolen parempaan ymmärtämiseen. Sen suurin arvo voisi olla avainten antajana menneistä virheistä oppimiseen, jos tällaiseen olisi halua.

2) Israel Finkelstein, Neil Asher Silberman: The Bible Unearthed: Archaeology's New Vision of Ancient Israel and the Origin of Its Sacred Texts. Free Press, New York, 2001. Kirja on yhteenveto arkeologian ja lähdetutkimuksen uusimmista tuloksista, joiden mukaan Raamattu ei ole mikään historiankirja, vaan kokoelma vuosisatoja väitettyjen tapahtumien jälkeen kirjoitettuja, suurimmaksi osaksi poliittisia tarkoituksia varten keksittyjä myyttejä.

Ota yhteyttä

Arabikansojen ystävyysseura ry

PL 698,

00101 Helsinki

<http://www.kaapeli.fi/akys>

Ilona Junka 044 300 2039

jäsenmaksu 15 euroa

työttömät, eläkeläiset, opiskelijat 10 euroa

Jäsenmaksutili

800012-1669356

tukitilit:

Libanonin palestiinalaispakolaiset

kummilapsitili 800011-123 0002

Päiväkotitili: 800017-474 746

Sosiaalityöntekijöiden kummirengas 800015-300 182

Länsiranta

Diabeetikkolapsitili: 800013-990 505

Keräyslupa 283 A

جمعية الصداقة الفنلندية - العربية

Duhaa Mahmoud Yousef on 13-vuotias. Hänen isovanhempansa olivat kotoisin Akkonin kaupungin läheltä Sha'abin kylästä. He pakenivat Libanoniin 1948. Duhaa elää Rashidiessa Libanonissa.

Seinäkalenteri kummilapsista lahjaksi tai omalle seinälle

Palestiinalaislasten kummien kansainvälinen yhteistyö on tuottanut komean seinäkalenterin, jota myydään Libanonissa asuvien palestiinalaisten kummilasten hyväksi. Joka kuukausi kerrotaan yhden lapsen tarina viidellä kielellä, arabiaksi, suomeksi, ranskaksi, englanniksi ja saksaksi. Heinäkuun lapsena on AKYSin kummilapsi 12-vuotias, sukulaisten luona asuva orpo Fatima Mohammad Mourad. Kalenterin on julkaissut Flüchtlingsskinder im Libanon. Tarinoiden suomennoksesta vastaa

Psykologien Sosiaalinen Vastuu ry. Kalenterissa on kuukaudet ja kuukauden päivät, mutta ei muuta allakkatietoa ja sen koko on 28 x 42 cm. Se ei ole sidottu tiettyyn kalenterivuoteen.

Hinta postitse lähetettynä 16 euroa. Kalenteria voi tilata sähköpostitse osoitteesta akys@kaapeli.fi, puhelimitse 044 300 2039 tai postitse AKYS, PL 698, 00101 Helsinki.